

Utredning och analys av prislistor inom gymnasiesamverkan i Sverige

Silke Tindrebäck & Ellen Forsberg

SWECO SOCIETY

SWECO

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Vad avses med en gymnasierregion – definitioner	4
3. Översikt över gymnasierregioner	5
4. Fristående skolor och interkommunal ersättning, regelverk	6
5. Riksprislistan.....	7
6. Skolkostnadsutredningen	8
7. Modeller för prissättning	9
7.1 Gemensamma prislistor	9
7.1.1 Stockholms län, KSL.....	9
7.1.2 Göteborgsregionen	10
7.1.3 Fyrkantens gymnasiesamverkan.....	11
7.1.4 GYSAM.....	11
7.1.5 lapplands gymnasium	12
7.1.6 Region Värmland.....	12
7.1.7 Region Västerbotten	13
7.1.8 Skaraborg.....	14
7.1.9 Östergötland.....	14
7.1.10 Hälsinglands utbildningsförbund	14
7.2 Individuell prissättning	15
7.2.1 Boråsregionen - Sjuhärads kommunförbund	15
7.2.2 Fyrbodals Kommunalförbund	15
7.2.3 Kommunförbundet Skåne	15
7.2.4 Region halland	16
7.2.5 Samverkansområde Örebro län	17
7.3 Blandad prissättning / övrigt	17
7.3.1 Jämtlands gymnasieförbund	17
7.3.2 Kommunförbundet Västernorrland	17
7.3.3 Mora, Orsa & Älvdalen.....	19
7.3.4 Sydnärkes utbildningsförbund.....	20
7.3.5 Kalmarunds gymnasieförbud & samverkan sydost	21
8. Referenser	22

1. Bakgrund

I landet finns ett antal gymnasierregioner där kommuner samverkar avseende gymnasievalen och utbudet. Det vanligast förekommande är länsvisa överenskommelser men det finns även samverkansavtal över länsgränser, mellan ett fåtal kommuner eller avtal där man deltar på delvis olika villkor. I Stockholms län finns exempelvis en gemensam gymnasierregion för samtliga kommuner där även Håbo kommun i Uppsala län deltar i samverkan. Gnesta kommun i Södermanland deltar också i viss mån, kommunen har ett avtal med vissa av Kommunförbundet Stockholms Läns kommuner. Ett annat exempel är fyrkanten där samverkan sker mellan fyra Norrbottenskommuner.

Samverkansavtalen mellan kommunerna innehåller ofta dels en gemensam hantering av ansökningar och intagning inklusive möjligheter att jämföra och utvärdera program och skolor. Vidare finns ofta en gemensam prislista enligt vilken debitering mellan kommuner för interkommunala elever sker.

Inom Gysam – en samverkan inom gymnasiet i 11 kommuner i Dalarna använder man sedan 2013 en länsprislista enligt en modell med ett viktat snittpris. Denna uppdateras varje år. I enlighet med ett politiskt uppdrag har regionen nu låtit Sweco göra en omvärldsbevakning av vilka olika modeller för prissättning av gymnasieutbildning som finns i andra samverkansområden i Sverige. Detta för att få en överblick över vilka alternativ som finns, för att veta hur den modell som nu används i det samverkansområdet står sig i förhållande till andra modeller.

Föreliggande rapport innehåller en genomgång av de prislistor som avser samverkan mellan regioner vilket innebär att avtal mellan enskilda skolor eller kommuner inte omfattas av genomgången.

2. Vad avses med en gymnasierregion – definitioner

Inledningsvis har Sweco gjort en översyn av samtliga samarbeten och avtal mellan Sveriges kommuner avseende gymnasier. Sammanställningen beskriver dels större regioner och dels samverkan mellan ett mindre antal kommuner och eller enstaka skolor. De större regionerna följer i viss mån Sveriges län, men det finns undantag. Inom exempelvis Västra Götalands län finns 4 olika regioner bestående av 8 – 14 kommuner vardera.

I föreliggande rapport har enbart gymnasierregioner som har ett tydligt samverkansavtal och där avtalet är det huvudsakliga avtalet mellan minst fyra kommuner beaktats. Avtal som berör en enstaka kommun och dess samverkan mellan antingen en annan kommun eller en region har inte gått igenom i detalj. Det finns i landet ett antal kommuner utan egen gymnasieskola och där kommunen tecknat avtal med en eller flera närliggande kommuner. Inte heller sådana avtal omfattas av utredningen. Slutligen finns gymnasier som tar in elever från hela landet, exempelvis idrottsgymnasier, där särskilda avtal tillämpas.

Kommunerna inom respektive region har slutit avtal sinsemellan som exempelvis reglerar en gemensam antagning, gemensamma mål och visioner, kvalitetsarbete, utbud samt prislistor. Syftet är ofta formulerat så som i avtalet som finns mellan kommunerna i region Halland: *samverkansavtalet grundas på en gemensam strävan att genom utökad samverkan erbjuda alla elever som bor i de avtalsslutande kommunerna ett likvärdigt och attraktivt utbildningsutbud av hög kvalitet. Avtalet syftar också till att genom samverkan optimera resursanvändningen och öka kostnadseffektiviteten i gymnasieskolan och gymnasiesärskola.*¹

¹ Region Halland, Samverkansavtal <http://www.regionhalland.se/PageFiles/20246/Gy-avt1403slutvers.pdf>

3. Översikt över gymnasie-regioner

De gymnasie-regioner som uppfyller kriterierna ovan beskrivs nedan översiktligt. I bilaga ges en mer detaljerad sammanställning.

Avtal	Omfattning
KSL (kommunförbundet Stockholms län)	Stockholms län inkl. Håbo
Östergötland (gymnasiestudera.se)	Östergötlands län, Region Östergötland samt angränsande kommuner som anslutit sig
Kalmarsunds gymnasieförbund	4 kommuner i Kalmar län
Regionsamverkan Sydost	Kalmarsunds gymnasieförbund samt ytterligare kommuner i Kalmar, Blekinge och Kronobergs län
Kommunförbundet Skåne +KORT-kommunerna	Skåne och Blekinge län (utom Karlskrona)
Region Halland	Falkenberg, Halmstad, Hylte, Laholm och Varberg
Fyrbodals Kommunförbund	14 kommuner i Norra Götaland
Skaraborgs kommunalförbund	Kommunerna i f.d. Skaraborgs län
Sjuhärads samverkansavtal	Kommuner i Sjuhärad (västra Götaland, med Borås som huvudort).
GR antagnings- och samverkansområde	Kommuner i nära anslutning till Göteborg
Region Värmland	Värmlands län
Region Örebro Län	Flertalet kommuner i Örebro län
Sydnärkes utbildningsförbund	Övriga kommuner i Örebro län
Gysam-Falun/Borlänge	Större delen av Dalarna
Gemensam Gymnasienämnd	Orsa, Älvdalen och Mora
Hälsinglands utbildningsförbund	Bollnäs, Söderhamn och Nordangstig
Kommunförbundet Västernorrland	Hela Västernorrlands län
Jämtlands Gymnasieförbund	Drygt halva Jämtlands län
Region Västerbotten	Hela Västernorrlands län
Fyrkantens Gymnasiesamverkan	Älvsbyn, Luleå, Piteå och Boden (Norrbotten)
Lapplands gymnasium	Jokkmokk, Pajala, Gällivare och Kiruna (Norrbotten)

4. Fristående skolor och interkommunal ersättning, regelverk

Skollagen föreskriver följande avseende ersättning till fristående skolor: *För varje elev som genomgår utbildning vid en godkänd fristående gymnasieskola ska elevens hemkommun betala ett grundbelopp. Kommunens skyldighet att lämna bidrag för en elev i gymnasieskolan gäller endast om hemkommunen var skyldig att erbjuda eleven gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.*

För utbildning på sådana nationella program och nationella inriktningar i gymnasieskolan som hemkommunen erbjuder, ska grundbeloppet bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det egna programmet eller inriktningen.

För utbildning på särskilda varianter och för riksrekryterande utbildning inom gymnasieskolan ska hemkommunen betala det grundbelopp som har beslutats i varje särskilt fall av Skolverket.

I andra fall ska elevens hemkommun betala bidragsbelopp enligt riksprislistan. Bidraget till en enskild huvudman för gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska innefatta ersättning för skolmåltider endast om hemkommunen erbjuder kostnadsfria skolmåltider. En enskild huvudman för gymnasieskola eller gymnasiesärskola, vars bidrag från en elevs hemkommun innefattar ersättning för skolmåltider, får inte ta ut någon måltidsavgift från den elev som bidraget avser².

Den Interkommunala ersättningen regleras i Skollagens 16 kap. 50 - 51 §:

En kommun som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i kommunen eller i samverkansområdet för utbildningen ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av dennes hemkommun (interkommunal ersättning). Första stycket gäller även ett landsting som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om interkommunal ersättning. Om inte den anordnande huvudmannen och elevens hemkommun kommer överens om annat, och annat inte heller följer av andra och tredje styckena, ska den interkommunala ersättningen motsvara anordnarens självkostnad. När eleven har tagits emot i andra hand enligt ska ersättningen högst uppgå till den kostnad som hemkommunen själv har för motsvarande utbildning. Är anordnarens kostnad lägre, ska hemkommunen i stället ersätta den lägre kostnaden. När det är fråga om riksrekryterande utbildning eller särskilda varianter inom de nationella programmen, ska hemkommunen betala det belopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

²Skolverket om riksprislistan

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/riksprislistan/bidrag-till-fristaende-skolor>

5. Riksprislistan

Om en elevs hemkommun inte erbjuder utbildningen (själv eller genom samverkansavtal) ska den så kallade riksprislistan tillämpas³. Skolverket har för dessa fall beslutat om en prislista avseende de belopp en elevs hemkommun ska betala till en enskild huvudman för en fristående gymnasieskola eller gymnasiesärskola. Om en elevs hemkommun och en internationell skola inte sinsemellan kommer överens om belopp ska även det bidraget bestämmas enligt riksprislistan.

Riksprislistan har beräknats utifrån ett viktat genomsnitt av kommunernas inrapporterade budgeterade bidragsbelopp per program och elev och de inrapporterade priserna ska, i de fall kommunerna erbjuder fria skolmåltider, inkludera skolmåltider. Alla belopp som redovisas av kommunerna är inklusive moms. I beloppen ska således kostnadsslagen undervisning, läromedel och utrustning, elevvård och hälsovård, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader ingå.

Prislistan baseras på de av kommunerna inrapporterade budgeterade bidragsbeloppen per elev exklusive kostnader för måltider, administration och mervärdesskatt. Därefter har en schablon om 3 % för administrativa kostnader och 6 % för mervärdesskatt lagts på. Att Skolverket valt att beräkna grundpriserna utan måltider motiveras av att en knapp tredjedel av kommunerna inte erbjuder fria skolmåltider. Den slutliga prislistan innehåller priser exklusive samt även inklusive måltider.

Med viktade priser avses att kommunernas genomsnittliga belopp per elev och program har multiplicerats med antalet elever på programmet i kommunen. De beräknade kommunbeloppen har därefter summerats och slutligen dividerats med det totala antalet elever på resp. program i landet varefter beloppet avrundats till närmaste hundratal. Detta förfaringssätt har bedömts ge det mest rättvisande medelvärde.

Beloppen redovisas per elev, program och inriktning i riksprislistan.

³ Se Skolverkets riksprislista 2017

6. Skolkostnadsutredningen

Under 2016 presenterades resultatet från regeringens skolkostnadsutredning⁴. Inom ramen för den utredningen har modellerna för beräkning av de olika kostnaderna inom skolan genomlysts. Till stora delar har utredningen resulterat i att nuvarande regler bör fortsätta gälla, det gäller exempelvis beräkningsmodellerna för momskompensation, regler för fastställande av lokalkostnader samt för tilläggsbelopp. På andra punkter föreslås förändringar vilka i viss mån redan genomförts av kommuner och kommunförbund. Schablonen för administrativa kostnader (3%) föreslås tas bort och ersättas med kommunens faktiska kostnader för administration.

Vad gäller den interkommunala ersättningen sägs att likvärdighetsskäl talar för att kommuner så långt det är möjligt bör använda samma grunder för att fastslå den interkommunala ersättningen som ska ges till fristående huvudmän.

Det diskuteras även två tänkbara modeller för resursfördelning; budgetmodellen och avstämningsmodellen. En budgetmodell innebär att bidragsbeloppen baseras på senast kända utfall med korrigeringar för budgeterade förändringar. Inför kommande år utgår man i ett sådant fall ifrån utfallet i det senaste bokslutet och justerar detta med de planerade budgetförändringarna kommande år i form av elevförändringar samt satsningar / besparingar.

Skolkommissionen förordar istället avstämningsmodellen som baseras på kommunens budget inför det kommande året samt en avstämning efter det aktuella året. En sådan modell används redan i Göteborgs stad och ger bättre möjligheter att följa principen om att fristående huvudmän ska kompenseras om den kommunala verksamheten har förbrukat mer resurser.

Som framgår av den följande genomgången är det endast ett samverkansområde, Kommunförbundet Stockholms län, som tillämpar någon form som strukturbelopp till gymnasieskolor. Skolkostnadsutredningen lyfter frågan om ytterligare förtydligande i skollagen om ett strukturbelopp samt skälen för dess beräkning och även likvärdighetsprincipen vad gäller enskilda huvudmän.

⁴ Skolkostnadsutredningen SOU 2016:66

7. Modeller för prissättning

Det vanligast förekommande i de undersökta samverkansregionerna är en modell där kommunerna var för sig budgeterar den egna kommunala gymnasieverksamheten alternativt prissätter genom en avstämning mot utfall. Utifrån skollagen regleras ersättningen till de fristående skolorna baserat på kommunernas egna kostnader med tillägg för administration (3%) och moms (6%) om samma program erbjuds i en kommunal skola. För interkommunala elever används en gemensam prislista liksom för elever på fristående skolor inom den egna kommunen, där programmet inte erbjuds i egen regi i den egna kommunen. I de fall programmet har en särskild inriktning, godkänd av skolverket, används skolverkets prissättning. I de fall programmet inte erbjuds inom samverkansavtalet används riksprislistan. Detta förfarande är förankrat i skollagen och de regelskillnader som finns mellan de olika samverkansregionerna handlar i stort sett om huruvida kommunerna i prislistan sätter egna priser var för sig eller om den interkommunala ersättningen beräknas som ett medelvärde i kommunerna.

I de fall prislistan är gemensam och beräknad gemensamt (samma pris oavsett kommun) uppdateras prislistan årligen på huvudsakligen två olika sätt:

- Genom en årlig inrapportering av kostnader från varje kommun (vilket sker parallellt med den obligatoriska inrapporteringen av kostnader till SCB). Prislistan beräknas sedan årligen som ett genomsnitt per elev och program i de ingående kommunerna.
- Genom en prislista baserad på faktiska kostnader historiskt (vägda medelvärden). där kostnaderna uppdateras genom vägda index baserade på utvecklingen av löneindex och övriga relevanta prisindex från Statistiska centralbyrån.

Ett samverkansområde, Kommunförbundet i Stockholms län, har lagt till en strukturersättning i syfte att utjämna för skillnader i elevers förutsättningar.

Syftet med samverkansavtalen är att nå en samsyn på en högkvalitativ gymnasieutbildning inom området. Små kommuner kan genom samverkan erbjuda sina elever ett bredare programutbud och därigenom locka elever att bo kvar inom området. I dessa fall finns ett program ofta endast på en eller ett fåtal gymnasieskolor inom området. I storstadskommunerna förenklar samverkansavtalen administrationen av den omfattande interkommunala ersättningen som är ett resultat av ett naturligt rikt utbud och stora valmöjligheter. Gemensamt är att samverkansavtalen har en gemensam ansökningsportal där elever fritt väljer mellan de utbildningar som erbjuds och antas på lika villkor. Nedan beskrivs ett urval av samverkansområden och hur ersättningen regleras inom området. Sammanfattningsvis kan sägas att även om sättet att presentera ersättningsnivåerna skiljer sig åt följer de olika undersökta samverkansområdena i stort samma principer och att skillnaderna, som ovan nämnts, i grova drag handlar om huruvida man tillämpar lika priser oavsett kommun eller om kommunerna sätter sina egna priser för den interkommunala ersättningen.

7.1 Gemensamma prislistor

7.1.1 STOCKHOLMS LÄN, KSL

Stockholms läns samverkansområde (KSL) har en gemensam prislista enligt ett samverkansavtal som undertecknats av samtliga kommuner⁵.

⁵ Stockholms län KSL Prislista 2017

Programpriserna har baserats på faktiska vägda genomsnittliga kostnader avseende ifrån de sju kostnadsslagen (med hänvisning till Skollagen kap 16, 53 §). undervisning, lokaler, lärverktyg, skolmåltider, skolhälsovård, resor och administration-/övrigt under 2010. Därefter har priserna årligen uppdaterats utifrån ett sammanvägt index (lärarlöneindex, kommunlöneindex, lokalindex, KPIF och Livsmedelsindex)⁶ samt utifrån en politisk bedömning. Uppräkningen av programpriserna inför 2018 är föreslagen till 1,8 %. Uppräkningen och sammanvägningen av index görs utifrån hur stor andel respektive program har av de olika kostnadsslagen. Det kan innebära att programpengen ökar mer för vissa program där ett kostnadsslag med större prisutveckling utgör en större del av den totala kostnaden.

Vidare har Stockholm som enda gymnasieregion ett strukturtillägg där medel fördelas utifrån elevernas meritvärde från grundskolan. Syftet med strukturtillägget är att utjämna de skillnader i förutsättningar som finns mellan länets kommuner och de skillnader som uppstår genom den omfattande gymnasiependling som förekommer. Meritvärdet ska här tjäna som en fingervisning avseende socioekonomisk bakgrund och det samband som finns mellan bakgrund och svårigheter att nå gymnasieskolans mål. Genom strukturtillägget ska de kommuner som har fler elever med mindre gynnsam bakgrund få ett större bidrag och därigenom kunna kompensera för de mer utmanande förutsättningarna.

Strukturtilläggets totala belopp för omfördelning har dragits av från prislistans ersättning. Programpengen är således i sin grund något lägre och beloppet som dragits av omfördelas utifrån antalet elever med lägre ingångsmeritvärden. Totalt har motsvarande 1,5 % av den totala programpengen dragits av och omfördelats enligt ovanstående princip.

Vid sidan av den gemensamma prislistan och strukturtillägget finns följande tilläggsprislistor:

- Prislista för interkommunal ersättning avseende nationellt godkända idrottsutbildningar, modersmålsundervisning och hörselanpassning.
- Introduktionsprogram. Prislistan utgår från programpriset för det yrkesprogram som introduktionsprogrammet är riktat emot. Inget strukturtillägg utgår för dessa elever och prislistan har heller inte minskats med något belopp för strukturtillägg. Programpriserna på IM-programmen är därmed något högre än på motsvarande yrkesprogram.
- Belopp för särskilda varianter (i allmänhet från åk 2). Med särskilda varianter avses här en utbildning där hela eller delar av det utrymme som motsvarar inriktning och programfördjupning avviker från det nationella programmet. *För utbildning på särskilda varianter och för riksrekryterande utbildning inom gymnasieskolan ska hemkommunen betala det grundbelopp som har beslutats i varje särskilt fall av Skolverket.* Inte heller dessa elever omfattas av strukturtillägget.

Stockholms prislista gäller oavsett huvudman men är exklusive momskompensation. Till fristående huvudmän utgår en momskompensation om 6 %.

7.1.2 GÖTEBORGSREGIONEN

Göteborgsregionen är liksom Stockholms län en större region med en omfattande elevpendling. *Prislistan bygger i grunden på de principer som fastställdes redan under läsåret 1997/1998 men med anpassningar till utvecklingen. Den modell för beräkning av gymnasieskolans och gymnasiesärskolans kostnader, som introducerades då, bygger på ett cykliskt tankesätt (fyraårscykler). Principerna innebär bland annat att kommuner som avviker starkt antingen på grund av mycket låga eller höga kostnader inte tas med i GR-snittet om fler än fem kommuner erbjuder programmen, med undantag för Göteborgs kommun som alltid är med*

⁶ Samtliga index är framtagna av Statistiska centralbyrån. KPIF är Konsumentprisindex med fast ränta. Uppräkningen har utvecklats under åren 2010 – 2018.

i underlaget. Orsaker kan vara till exempel vid avveckling av en skola eller ett program alternativt någon eller några höga kostnadsposter som lärarlöner eller lokaler. Prislistan för 2017 har sin utgångspunkt i bokslut 2015 med två års indexuppräknings. ⁷

Indexuppräkningsen i Göteborgsregionen skiljer sig något från den som tillämpas i Stockholms län i fråga om vikter och ingående index men bygger på samma principer.

7.1.3 FYRKANTENS GYMNASIESAMVERKAN

Inom fyrkanten, dvs kommunerna Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn, finns ett samverkansavtal som innebär att elever fritt kan söka alla utbildningar inom fyrkantsområdet⁸. Detta oavsett om det är ett nationellt program eller särskild variant. Antagningen handläggs från det gemensamma kansliet som är placerat i Luleå.

Avtalet innefattar:

- en gemensam prislista för interkommunala ersättningar.
- Ekonomisystem för kansliet
- Arbetssätt för finansieringsfrågor
- Gemensamma regler för inackordering och resebidrag för gymnasieelever.

Den gemensamma prislistan fastställs för Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommun och gäller per kalenderår. Prislistan fastställs under oktober månad för kommande år enligt SCB:s modell och omfattar alla elever exklusive gymnasiesärskolan och Individuella programmet, dvs. även elever i åk 2 och 3

Den gemensamma prislistan framställs på programnivå enligt nedanstående modell:

Faktisk kostnad per program enligt SCB statistik samt procentuellt tillägg för skolindexuppräknings enligt SFS. (kostnad per program) Den gemensamma prislistan fastställs som "genomsnittet av samverkansavtalsparternas (resp. kommuns) kostnad per program" enligt ovanstående definition.

För specialutformade program (kod SM) t.ex. dans, film, idrott, I-TEK, så gäller respektive kommuns faktiska kostnad enligt SCB med tillägg för index enligt ovan som pris mellan avtalsparterna.

Ekonomiansvariga i respektive kommuns förvaltning eller motsvarande är gemensamt ansvariga för att beräkna och föreslå den gemensamma prislistan. Beslut om prislistan tas i respektive kommun. Samordningsansvaret för ekonomiska frågor följer ordförandeskapet i samverkansavtalet per kalenderår.

7.1.4 GYSAM

Gysam, dvs det samverkansavtal som finns inom Falun Borlänge-regionen och som är upphandlare av föreliggande rapport beräknar sina kostnader snarlikt Västerbotten och Riksprislistan. *Följande kostnadsposter rapporteras in till GySams ekonomigrupp; undervisning, läromedel och utrustning, elevvård och hälsovård, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader samt övriga kostnader.*

Grundbeloppet räknas fram enligt följande:

*Bidragsbelopp för beräkningen= (Grundbelopp (inkl. måltider, exkl. amin och moms)) *1,03)*1,06. Den totala kostnaden för ett program inom Gysam räknas fram enligt följande:*

⁷ Göteborgsregionens kommunalförbund, MISSIV Utbildningschefsnätverket 2016-09-02

⁸ Fyrkantens gymnasiesamverkan, 2009-07-01

$LPL \text{ (värde)} = (\text{Programkostnad i medlemskommunerna (totalt)}) / (\text{Totala antalet elever på programmet})$

*För att incitamentet att sänka priserna ska finnas kvar ska Gysams prislista jämföras mot riksprislistan. I de fall utbildningarna endast finns på ett ställe måste de priserna bevakas så att de inte drar i väg.*⁹

7.1.5 LAPPLANDS GYMNASIUM

Lapplands Gymnasium är den gemensamma gymnasieorganisationen för Gällivare, Jokkmokk, Kiruna och Pajala kommuner¹⁰. I organisationen ingår sedan 2010 Gymnasieutbildningarna samt gymnasiesärskolorna. Medlemskommunerna står för annat praktiskt som gymnasieskolorna behöver - exempelvis lokaler, utrustning, skolmåltider, och andra stödfunktioner som alla gymnasieskolor får utöver själva arbetet kring eleverna.

Skolorna har tillsammans cirka 20 gymnasieprogram. Vid skolorna finns nationella-, introduktions-, och riksrekryterande program. Det finns vidare gymnasiesärskolor på varje ort. Ett av motiven för att bilda Lapplands Gymnasium har varit att trots ett minskande antal elever de senaste åren fortfarande ha ett stort utbildningsutbud med hög kvalitet.

Prislistan för interkommunal ersättning är gemensam för kommunerna och grundar sig år 2017 på budgeterade kostnader för år 2016 med en uppräkningsfaktor för 2017 med 1,9 %. Till fristående skolor tillkommer momskompensation om 6 %. De budgeterade kostnaderna har beräknats enligt skolverkets anvisningar och är uppdelat på undervisning, lärverktyg elevhälsa och lokaler som en gemensam post samt vidare skolmåltider och administrativa kostnader.

7.1.6 REGION VÄRMLAND

Region Värmland har nyligen upphandlat en översyn av de nuvarande formerna för gymnasiesamverkan¹¹. I rapporten beskrivs att regionen har relativt höga och ojämna kostnader och en rad förbättringsåtgärder föreslås. De ojämna kostnaderna framgår även av den publicerade prislistan avseende de fristående skolorna kommunvis baserade på kommunernas faktiska kostnader. Exempelvis kostar en plats på Bygg & anläggning 143 711 kr i Filipstad medan samma utbildning i Karlstad ersätts med 95 962 kr. Även teoretiska program varierar kraftigt där en plats på NA ersätts med 148 224 kr i Säffle och med 76 493 i Karlstad. I rapporten diskuteras former för ett ökat samarbete och viss nedläggning av skolor med överkapacitet. Som en ytterlighet föreslås att all gymnasieverksamhet koncentreras till 4 kommuner vilket skulle ge kraftfulla besparingar.

Rapporten föreslår ingen förändring avseende beräkningsmodellerna för ersättningsnivåerna. Betalmodellen beskrivs enligt följande:

- När en elev väljer ett program på en kommunal gymnasieskola och programmet inte finns på hemorten gäller lägeskommunens pris för programmet.
- När en elev väljer ett program på en kommunal gymnasieskola och programmet finns på hemorten gäller hemkommunens pris för programmet eller lägeskommunens om det är lägre.

⁹ Falu Borlänge Regionen, Samverkansavtal inom GySam 2017-01-01, <http://insyn.borlange.se/einsyn/registryentry/ShowDocument?registryEntryId=102277&documentId=108632>

¹⁰ Lapplands gymnasium Hemsida och Prislista 2016

¹¹ Region Värmland Slutrapport Utvecklad gymnasiesamverkan 2017-05-15

- När en elev väljer ett program på en fristående gymnasieskola och programmet inte finns på hemorten gäller lägeskommunens pris för programmet.
- När en elev väljer ett program på en fristående gymnasieskola och programmet finns på hemorten gäller hemkommunens pris för programmet.
- När en elev väljer en kommunal utbildning med riksintag (av skolverket beslutat) gäller utbildningsanordnarens pris
- När en elev väljer en fristående gymnasieskola vars utbildning inte finns inom samverkansområdet gäller riksprislistan
- När en elev väljer en fristående gymnasieskola med utbildning som inte finns i lägeskommunen gäller samverkansområdets medelvärde.

Figur 1, Bidragsbelopp 2017 inom region Värmland.

Bidragsbelopp fristående skolor 2017 inom samverkansavtalet för kommuner inom Värmlands län och Ämås kommun
Gäller 1/1 2017 - 31/12 2017

	Arvika	Eda	Filipstad	Hagfors	Karlstad	Kristinehamn	Storfors	Sunne	Säffle	Torsby	Ämås	Älvdalen	Bidragsbelopp då utbildning bedrivs i friskolors lägeskommun eller i elevens hemkommun.
NATIONELLA PROGRAM													
BA Bygg- och anläggning	126 396	-	143 711	117 650	95 962	-	-	-	116 242	122 995	-	-	120 493
BAANL Anläggningsfordon	-	-	-	-	-	-	-	-	139 792	-	-	-	139 792
BA Lärning	-	-	143 711	106 261	76 867	-	-	-	-	-	-	-	108 946
BF Barn- och fritid	131 910	-	-	109 538	84 632	-	-	-	-	-	123 785	-	112 466
BF Lärning	-	-	100 259	-	68 888	-	-	-	-	-	-	-	84 574
EE El- och energi	154 384	-	140 166	144 814	104 097	129 638	-	-	112 570	-	115 499	106 152	125 915
EE Lärning	-	-	140 166	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140 166
EK Ekonomi	94 746	-	-	94 409	76 853	78 970	-	-	122 329	101 770	83 557	-	93 233
ESBIL Estetiska - Bild	106 659	-	-	-	86 223	111 936	-	-	-	-	117 158	-	105 494
ESDAN Estetiska - Dans	-	-	-	-	86 769	-	-	-	-	-	-	-	86 769
ESEST Estetiska - Estetik och media	-	-	-	-	84 778	111 936	-	-	-	-	-	-	98 357
ESMUS Estetiska - Musik	216 024	-	-	-	116 591	117 342	-	-	-	-	144 262	-	148 555
ESTEA Estetiska - Teater	-	-	-	-	80 589	111 936	-	-	-	-	-	-	96 262
FT Fordors- och transport	147 998	-	-	149 820	120 613	134 408	-	137 139	112 632	129 171	-	121 365	131 643
FTTRA Transport	-	-	-	-	170 894	144 054	-	175 512	213 624	-	-	-	176 021
FT Lärning	-	-	102 612	146 841	97 468	101 548	-	-	-	-	-	-	112 117
HA Handels- och administration	122 983	-	-	-	82 797	90 100	-	-	-	115 574	131 667	-	108 624
HA Lärning	-	-	100 011	-	67 687	-	-	-	-	-	-	-	83 849
HT Hotell- och turism	-	147 168	-	-	115 563	-	-	-	-	-	-	-	131 366
HT Lärning	-	-	-	-	87 418	-	-	-	-	-	-	-	87 418
HU Humanistiska	-	-	-	-	96 906	-	-	-	-	-	-	-	96 906
HVFB Hantverk - Färd	-	-	-	-	87 690	-	-	-	-	-	-	-	87 690
HVSTY Hantverk - Stylist	-	-	-	-	88 995	-	-	-	-	-	-	-	88 995
HV Lärning	-	-	103 733	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103 733
IN Industri tekniska	174 951	201 217	-	144 518	-	138 542	-	152 598	-	119 445	170 065	-	157 334
IN Lärning	-	-	131 882	-	-	-	-	-	-	-	-	267 623	199 752
NA Naturvetenskap	108 415	-	108 088	124 486	76 493	89 676	-	108 128	148 224	103 201	101 946	-	107 628
NBDJU Naturbruk - Djur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIKSPRISLISTAN
NBLAN Naturbruk - Lantbruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIKSPRISLISTAN
NBSKO Naturbruk - Skog	-	-	-	-	-	-	-	204 137	-	-	-	-	204 137
NBTRA Naturbruk - Trädgård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIKSPRISLISTAN
NB Lärning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RIKSPRISLISTAN
RL Restaurang- och livsmedel	-	147 168	-	-	123 509	-	-	-	-	-	-	-	135 339
RL Lärning	-	-	113 659	-	98 511	-	-	-	-	-	-	-	106 085
SA Samhällsvetenskap	103 566	-	106 683	94 035	80 232	97 096	-	96 038	104 792	91 293	90 114	98 559	96 241
TE Teknik	114 098	-	-	115 849	83 932	116 812	-	-	146 506	-	99 470	-	112 778
VF VVS- och fastighet	153 907	-	-	-	107 381	-	-	-	-	-	-	-	130 644
VF Lärning	-	-	-	-	84 505	-	-	-	-	-	-	-	84 505
VO Vård- och omsorg	146 962	-	-	113 701	87 607	122 324	-	-	102 977	116 194	109 197	104 728	112 961
VO Lärning	-	-	100 378	-	72 859	-	-	-	-	-	-	-	86 618

7.1.7 REGION VÄSTERBOTTEN

Även region Västerbotten använder en gemensam länsprislista¹². Här beräknas beloppen per program på motsvarande sätt som riksprislistans priser. Man utgår ifrån de priser som årligen rapporteras in till riksprislistan från kommunerna och ett genomsnitt för länet beräknas på samma underlag. Till skillnad från Stockholms län så gör Region Västerbotten ingen uppräkningsindex, utan en ny beräkning görs årligen baserad på samma uppgifter som rapporteras till riksprislistans beräkning.

Om ett program eller en inriktning inte erbjuds i den egna kommunen eller inom samverkansavtalet ersätts elevens studier enligt riksprislistan.

¹² Region Västerbotten, Kommunala samverkansavtalet om Gymnasieutbildning i Västerbottens län 2011

Interkommunal ersättning beräknas per månad under terminstid. En preliminär fakturering görs utifrån elevantalet 15 oktober och 15 februari. Vid terminsslut görs en avstämning och slutfakturerering. Liksom övriga beskrivna samverkansavtal följer Region Västerbotten rekommendationen om 3 % i tillägg för administration och 6 % momskompensation.

7.1.8 SKARABORG

Avtalets parter tillämpar gemensam prislista på nationella gymnasieprogram och i förekommande fall även på programmens inriktning, enligt Skolverkets föreskrifter¹³. Elevens hemkommun betalar ersättning till skolkommunen enligt skollagen kap 16, 50§-51§. Elevpriset per program/inriktning beräknas enligt samma metod som för beräkning av belopp till friskolor kap 16, 53§ -54§. Grundbeloppet avser ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration och lokalkostnader. Ersättning för moms betalas inte mellan kommuner, administration beräknas enligt självkostnadspris. Beräkningarna görs på budgetår. Den anordnande kommunen lämnar sina elevpriser per program/inriktning till Utbildning Skaraborg senast den 10 januari. Om någon av kommunerna inte rapporterar sitt programpris till utsatt datum, används denna kommuns programpris från föregående år. Skaraborgs Kommunalförbunds styrelse fattar beslut om prislistan senast mars månad.

Varje kommun budgeterar för sina "egna elever" i kommunala skolor. För de fristående gäller att dessa, om programmet anordnas av en kommunal skola, ersätts enligt samma prislista med tillägg för 3 % administration och 6 % moms. Om programmet inte anordnas i en kommunal skola ersätts den fristående skolan enligt genomsnittet inom regionen.

7.1.9 ÖSTERGÖTLANDS LÄN

I Östergötland regleras 5 olika fall i samverkansavtalet¹⁴, där tydligheten påminner om Region Värmland ovan:

1. Eleven antas på en fristående skola i eller utanför hemkommunen där programmet även anordnas på en kommunal gymnasieskola – hemkommunens beslutade bidragsbelopp gäller.
2. Eleven antas på en fristående gymnasieskola inom samverkanskommunerna där programmet erbjuds genom samverkansavtalet – bidraget i den kommun där utbildningen genomförs gäller
3. Eleven antas på en fristående gymnasieskola utanför samverkanskommunerna där programmet erbjuds genom samverkansavtalet i en samverkanskommun – ett genomsnittligt bidragsbelopp för det aktuella programmet i de kommuner som ingår i samverkansavtalet beräknas och gäller (utgör en gemensam prislista).
4. Eleven antas på programmet vid en fristående gymnasieskola i hemkommunen. Hemkommunen anordnar inte det aktuella programmet – ett genomsnittligt bidragsbelopp för det aktuella programmet i de kommuner som ingår i samverkansavtalet beräknas och gäller (utgör en gemensam prislista).
5. Gymnasieprogrammet anordnas inte av någon av huvudmännen inom samverkansområdet - hemkommunen lämnar bidrag enligt den s.k. riksprislistan.

7.1.10 HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND

Förbundet är en samverkan mellan tre kommuner, Bollnäs, Söderhamn och Nordanstig. Inom området finns två gymnasieskolor, den ena i Söderhamn och den andra i Bollnäs.

Medlemskommunerna i Hälsinglands utbildningsförbund debiteras utifrån en "intern" prislista per program och skola. Elevavvikelse under året korrigeras med ett genomsnittligt pris per

¹³ Skaraborgs kommunalförbund, Samverkansavtal för gymnasieutbildningarna 2015

¹⁴ Östergötland Samverkansavtal mellan Östergötlands kommuner 2015

skola oavsett program. Elever från andra kommuner som går i utbildningsförbundets skolor debiteras ett snittpris av skolornas programkostnad

7.2 Individuell prissättning

7.2.1 BORÅSREGIONEN - SJUHÄRADS KOMMUNFÖRBUND

Regionen införde en gemensam prislista under 2011 att gälla från den 1/1 2012. Det visade sig dock snabbt att resultatet blev en kraftigt ökad elevpendling in till Borås och att övriga kommuner dels dränerades på elever, dels fick ökade kostnader genom att man både köpte platser i Borås och upprätthöll en egen gymnasieorganisation. Genom att prislistans priser var högre än Borås egna priser flöt medel från övriga kommuner in till Borås kommun och prislistan ändrades i juni 2012 och övergavs därefter helt till förmån för skollagen¹⁵

Inom regionen kvarstår dock samverkansavtalet med innebörd att eleverna fritt kan söka program i samverkanskommunerna. Valet sker via den gemensamma hemsidan gymnasievalsjuharad.se/.

7.2.2 FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUND

De 14 kommunerna i Fyrbodal samverkar kring gymnasiefrågor. Bakgrunden till samverkan är önskan att eleverna ska välja att stanna i Fyrbodal för sina studier. Som ett led i detta har kommunerna i Fyrbodal ingått avtal om fritt sök - det vill säga att elever folkbokförda inom området är förstahandsmottagna till samtliga gymnasieutbildningar i samma område.

En tydlig del av samverkan är också den gemensamma organisationen för ansökan och antagning till gymnasiet där 13 av de 14 kommunerna ingår - Antagning Fyrbodal. Åmåls kommun har valt att inte ingå i denna del av samverkan.¹⁶

I samverkan ingår ingen gemensam prissättning eller prislista. Varje kommunal huvudman räknar fram sin kostnad (efter gällande regelverk om hur det ska göras). Det görs ingen skillnad på elevkostnaden för kommunens egna elever och elever från andra kommuner. Då man har fritt sök är alla elever förstahandssökande och mottagande huvudman har rätt att få sin ersättning.

I de fall där elever kommer utifrån och därmed är andrahandsmottagna gäller det lägsta priset. Det kan vara elevens hemkommun eller lägeskommunen.

7.2.3 KOMMUNFÖRBUNDET SKÅNE

Elever i Skåne, Sölvesborg och KORT-kommunerna Karlshamn, Olofström och Ronneby, kan söka fritt till gymnasieskolan i hela samverkansområdet¹⁷.

Först ut var de sju kommunerna i Nordöstra Skåne samt Sölvesborg som i ett samverkansavtal som reglerade möjligheten att söka fritt inom detta område från läsåret 2006/2007. Nästa område i Skåne med fritt sök blev nordvästra Skåne med tio kommuner. Där infördes fritt sök från läsåret 2007/2008. Inför läsåret 2008/2009 tillkom även kommunerna i sydöstra Skåne samt från 2009-2010 också alla kommuner i sydvästra Skåne. Från och med läsåret 2012/13 kan också KORT-kommunernas elever söka fritt i samverkansområdet. Från 2016 är Sydskånska gymnasieförbundet upplöst och kommunerna Sjöbo, Tomelilla och Ystad ingår i gymnasiesamverkan.

¹⁵ Se vidare under avsnitt 4

¹⁶ Fyrbodals kommunalförbunds hemsida

¹⁷ Kommunförbundet Skåne, Hemsida om Gemensam beräkningsgrund

Avtalet om fritt sök omfattar 35 kommuner samt Sölvesborg Bromölla kommunalförbund. Avtalet innebär även en fördjupad gymnasiesamverkan mellan alla inblandade parter. Avtalet är reviderat 2010.

Ett samverkansavtal om gemensam beräkningsgrund för interkommunal ersättning (IKE) i gymnasieskolan ingicks år 2007. Avtalet omfattar samtliga skånska kommuner och gymnasieförbund (gäller även Sölvesborg som ingår i gymnasieförbundet Sölvesborg Bromölla kommunalförbund) samt KORT-kommunerna Karlshamn, Olofström och Ronneby. Avtalet reglerar hur man beräknar den ekonomiska ersättningen och också hur detta följs upp via en gemensam arbetsgrupp.

Anordnande kommun beräknar en självkostnad enligt självkostnadsprincipen vilken gäller vid interkommunal ersättning samt vid utbetalning till fristående skolor (med tillägg för administration och momskompensation). Nedan ett exempel från Trelleborg¹⁸.

Beräkningsgrunder för fastställande av bidrag för gymnasieskola och gymnasiesärskola

Elevantal	Lokalokostnader	Undervisning	Lärverktyg	Elevhälsa	Måltider	Grundbelopp	Administration	Administration 3%	Moms 6%	Summa elevpris kommun	Summa elevpris friskola	
2017	totalt, tkr	kr per elev	totalt, tkr	kr per elev	totalt, tkr	kr per elev	totalt, tkr	kr per elev	totalt, tkr	kr per elev	totalt, tkr	kr per elev
TOTALT	1995											
HA	63	1 130	18 086	3 250	51 714	454	7 199	146	2 319	319	5 055	5 315
BF	60	1 077	17 954	3 206	54 649	444	7 400	137	2 422	324	5 481	5 703
DA	106	1 941	36 489	6 407	61 919	1 166	18 779	256	2 319	546	5 055	12 509
SK	156	2 777	17 666	6 405	42 046	1 116	6 979	303	2 214	726	4 560	12 963
BE	88	2 741	32 242	4 202	56 493	894	19 917	197	2 319	436	5 055	9 551
SV	20	1 183	59 128	1 951	97 837	288	14 385	46	2 319	101	5 055	1 568
TCIN	15	957	63 775	1 987	132 433	348	22 634	35	2 319	74	5 055	1 391
BM	190	1 737	19 676	20 311	186 963	1 728	9 097	441	2 319	961	5 055	27 171
NA	88	2 547	28 938	3 326	42 476	705	9 839	204	2 319	445	5 055	7 817
VOC	85	944	17 865	2 216	41 826	393	7 426	123	2 319	268	5 055	3 944
SA	160	3 186	17 472	8 205	45 569	1 623	8 919	422	2 319	1 026	5 055	14 431
TE	72	2 741	38 181	3 885	53 963	711	9 876	167	2 319	364	5 055	7 871
ESMUS	16	527	32 918	1 503	93 922	171	10 672	37	2 319	81	5 055	2 311
ES	27	889	32 918	1 998	74 014	288	18 672	61	2 319	134	5 055	1 374
Summa												

7.2.4 REGION HALLAND

Den interkommunala ersättningen beräknas enligt anordnarens självkostnad och tas fram enligt överenskommen gemensam modell, som årligen ses över av kommunernas gymnasieekonomer i oktober månad¹⁹. De interkommunala ersättningarna för respektive avtalsparts program, inriktningar och särskilda varianter ska årligen redovisas till den politiska styrgruppen kvartal fyra

Om kostnader skulle uppstå under utbildningstiden utöver de som beräknas i den interkommunala ersättningen betalas de av anordnarkommunen, om inte avtalsparterna genom separat överenskommelse kommer överens om annat. Om utbildningen finns i hemkommunen betalas interkommunal ersättning högst motsvarande den egna kostnaden för motsvarande utbildning. Är anordnarkommunens kostnad lägre för utbildningen än hemkommunens tillämpas den lägre kostnaden.

I regionen finns, vid sidan av ovan nämnda samverkansavtal, tvåpartsavtal exempelvis mellan Hylte och Gislaved eller mellan Laholm och Båstad. Dessa skiljer sig åt vad gäller prissättning. I avtalet mellan Hylte och Gislaved gäller att den interkommunala ersättningen ska vara densamma som kommunens framräknade bidragsbelopp medan det i avtalet mellan Laholm och Båstad sägs att den interkommunala ersättningen ska beräknas enligt riksprislistan.

¹⁸ Trelleborg hemsida <http://www.trelleborg.se/globalassets/files/bildningsforvaltningen/gymnasium/filer/samtliga-priser-2017-ike-gy-gysar-fristaende.pdf>

¹⁹Region Halland, Samverkansavtal för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

7.2.5 SAMVERKANSOMRÅDE ÖREBRO LÄN

Området har under 2017 sett över formerna för samverkan²⁰. Även här har man fokuserat på kvalitetsutveckling och avsikten är att ersätta GySam Örebroregionen med ett nytt samverkansavtal. Översynen har haft som mål att förtydliga och strukturera om avtalet något och det nya förslaget lades fram i maj 2017.

Samverkan i Örebro baseras på att kommunerna själva beslutar om det utbildningsutbud man erbjuder men förbinder sig att samråda med de övriga kommunerna inför beslut om nya program eller inriktningar eller om nedläggningar. Gymnasieantagningen tillhör Örebro kommun men är central för Örebro läns samtliga kommuner.

I avtalet har man valt att beräkna den interkommunala ersättningen enligt självkostnad för den som anordnar utbildningen.

7.3 Blandad prissättning / övrigt

7.3.1 JÄMTLANDS GYMNASIEFÖRBUND

Förbundet ägs av primärkommunerna Bräcke, Krokom, Ragunda och Östersund samt sedan 2017 även av Åre kommun²¹. Förbundet har även ett samverkansavtal med Bergs kommun som omfattar ömsesidig förstahandsmottagning av elever. Utöver det finns även mindre omfattande samverkansavtal med Strömsund och Härjedalen, som berör särskilda fall.

Inom förbundet finns en enda gymnasieskola, Jämtlands gymnasium, med verksamhet på ett flertal platser (Bräcke, Bispgården, Wargentín, Fyrvalla, Torsta, Wången och Åre).

Gymnasieantagningen i Jämtlands län handlägger antagning till alla gymnasieskolor i länet. Jämtlands Gymnasium, Fjällgymnasiet Svenstavik, Hjalmar Strömerskolan Strömsund, Härjedalens Gymnasium samt friskolorna Dille Gård naturbruksgymnasium, Storsjögymnasiet och Östersunds Gymnasieskola.

Syftet med Jämtlands Gymnasieförbund är enligt förbundsordningen att aktivt verka för en hög utbildningsnivå i regionen, samt bidra till lokal och regional utveckling och tillväxt.

Inom Jämtlands gymnasieförbund finns en gemensam fastställd prislista²² där priserna är fasta utifrån utbildningsort, program och inriktning. Priserna gäller per läsår och listan uppdateras årligen. Prisuppgifterna för Åre saknas på listan eftersom att de inte ingick i förbundet då prislistan inför 2017 fastställdes. (Åres priser för år 2017 finns på kompletterande lista).

7.3.2 KOMMUNFÖRBUNDET VÄSTERNORRLAND

Västernorrlands kommuner har enats om att samverka med varandra²³. Samarbetet mellan kommunerna innebär att alla elever från Härnösand, Sundsvall, Ånge, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik blir förstahands-sökande till gymnasieutbildningar, oavsett var de bor. Genom att samarbeta kan man också använda skattepengarna mer effektivt. Man har skapat en gemensam

²⁰ Region Örebro, Reviderat kommunalt samverkansavtal för utbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskola mellan kommunerna i Örebro län. 2017-05-23

²¹ Jämtlands gymnasieförbund hemsida

²² Jämtlands gymnasieförbund prislista 2017

²³ Västernorrlands län Samverkansavtal 2013

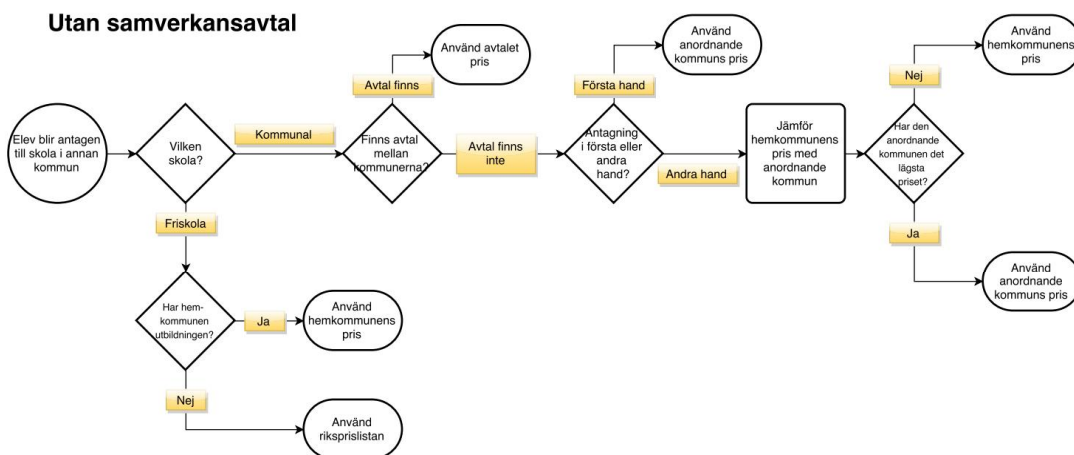
portal *Gymnasievalet.net*, där de sökande eleverna kan läsa om vilket utbud som finns och också hitta ansökningsformuläret.

Huvudsakligt fokus är:

- Att samordna utbudet av gymnasieutbildningar i länet och stödja också olika strategiska frågor för Västernorrlands utveckling
- Att arbeta med en gemensam utbildningsstrategi för Västernorrlands län.
- Att samverka med länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen kring länets kompetensutveckling för att stärka möjligheterna till studier och arbete.
- Att stödja samarbetet inom vuxenutbildningen i hela länet.
- Att medverka i kompetensarbete på nationell nivå och deltar i många olika nätverk för att stärka kommunernas möjligheter att erbjuda bra utbildning och kompetensutveckling för sina medborgare.

Ersättning till kommunala skolor baseras på de ingående kommunernas individuella prislistor. Inför samordningen har det förekommit diskussioner om huruvida ett undertecknande av avtalet medför en kostnadsökning då möjligheten till elevpendling ökar samtidigt som man i viss mån förlorar kontrollen över kostnaden.

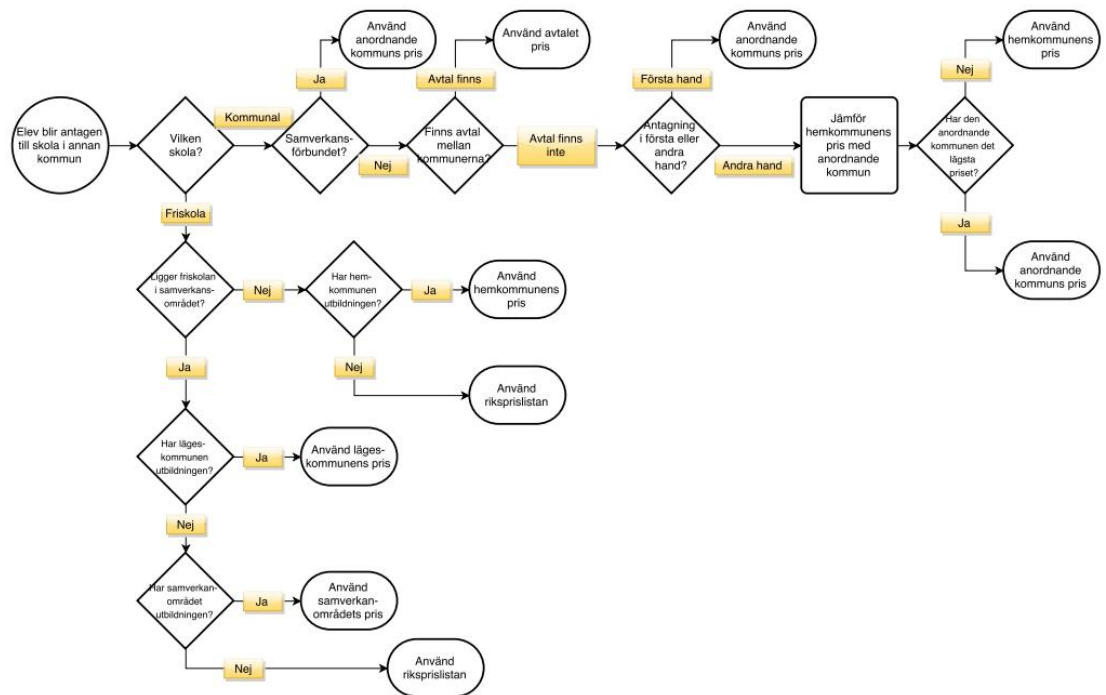
I Timrå kommuns beslutsunderlag har detta illustrerats tydligt, se bild nedan:²⁴

²⁴ Västernorrlands samverkansavtal 2013

<http://www.timra.se/contentassets/6de26ea8a5874632a1aca54e6e632792/barn--och-utbildningsnamnden/handlingar-2015/kallelse-och-handlingar-2015-09-23.pdf>

Med samverkansavtal

Ersättningen till fristående skolor beräknas enligt följande:

Lägeskommunsens pris (alt 1). Lägeskommunsens pris tillämpas om en fristående gymnasieskola ligger i en kommun som har gymnasieprogrammet/en. Då ersätts den fristående skolan med det belopp som gäller i den aktuella lägeskommunen.

Medelvärde i samverkansområdet (alt 2). Medelvärdet i samverkansområdet tillämpas för ett program om den fristående gymnasieskolan ligger i en kommun som inte har det aktuella gymnasieprogrammet i sin egen gymnasieskola. Då ersätts en fristående gymnasieskola med medelvärdet av det pris som gäller för det aktuella programmet i samverkansområdet som helhet.

Riksprislistan (alt 3). Riksprislistan tillämpas när programmet inte finns i någon av samverkansområdets kommuner. Då ersätts en fristående skola med det belopp som gäller enligt riksprislistan.

Grundbeloppen från respektive kommun som är med i Samverkansavtalet är beräknat enligt Skollagen (Skollagen 16 kap. 52-55§§ och 17 kap. 35-36§§). Grundbeloppet är beräknat efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det egna programmet eller inriktning för räkenskapsåret 2017. Följande kostnadsslag ingår: undervisning (inklusive ersättning för svenska som andraspråk samt skolans normala stöd till elever i behov av särskilt stöd), lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt 6% och lokalkostnader.

7.3.3 MORA, ORSA & ÄLVDALLEN

Mellan kommunerna finns ett samverkansavtal med syfte att optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen och verka för kvalitetsförbättringar²⁵. Mora kommun är "värdkommun" och den gemensamma nämnden ingår i Mora kommuns nämndorganisation.

²⁵ Mora, Orsa & Älvdalen Samverkansavtal 2010-01-01

Utbildningsverksamhet bedrivs i Mora, Orsa, Älvdalen och Idre, varav Mora gymnasium i Mora är den största enheten och den enda som har ett komplett ungdomsgymnasium. Vid övriga enheter bedrivs framför allt vuxenutbildning av olika slag samt Introduktions-program (gymnasieutbildning) på Orsa Lärcentrum och på Älvdalens gymnasieskola. I Älvdalen finns också ett av Älvdalens kommun och Landstinget ägt frigymnasium, Älvdalens Utbildningscentrum AB med bland annat Naturbruksutbildning.

Denna gymnasieskola ingår inte i nämndens verksamhet men nämnden bekostar givetvis utbildningen för de elever från Mora, Orsa och Älvdalen som valt och antagits till denna friskola, på samma sätt som nämnden bekostar utbildningen för de elever som går på andra friskolor eller som genom så kallat frisök eller olika samverkansavtal går på andra kommunala gymnasier.

Kostnadsfördelningen mellan kommunerna baseras på faktisk kostnad per elev fördelat per kommun. Orsa och Älvdalens kommun ska erlägga ett driftsbidrag till Mora kommun. Då det inte erbjuds gymnasieutbildning i Orsa eller Älvdalen utan endast i värdkommunen Mora finns endast den prissättning som Mora kommun tillämpar baserad på faktisk kostnad.

7.3.4 SYDNÄRKES UTBILDNINGSFÖRBUND

Förbundet påminner om Mora, Orsa och Älvdalen och består även det av tre kommuner med en enda gymnasieskola. I Sydnärkes utbildningsförbund ingår kommunerna Hallsberg, Askersund och Laxå. Utbildningsförbundet startade den 1 juli 1999 och skall på uppdrag av medlemskommunerna leda och ansvara för utbildningar inom de frivilliga skolformerna, det vill säga gymnasial utbildning, vuxenutbildning och uppdragsutbildning²⁶. Utbildningsförbundet svarar även för samarbete/samverkan med andra utbildningsanordnare samt för arbetsmarknadskontakter inom ansvarsområdet.

Förbundet presenterar sin verksamhet enligt följande:

Sydnärkes Utbildningsförbund ska vara en huvudaktör i medlemskommunernas långsiktiga utvecklingsarbete genom

- nära samverkan med medlemskommunerna, regionens arbetsliv och andra utbildningsanordnare,
- omfattande omvärldsorientering,
- aktivt internationellt utbyte

ska de utbildningar som förbundet erbjuder motsvara såväl lokala som globala kompetenskrav i mötet med framtiden.

Förbundets utbildningar måste vara de självklara valen för regionens ungdomar, vuxna och arbetsgivare. Med flexibel och behovsanpassad organisation och stimulerande studiemiljöer ska förväntningarna på förbundet överträffas.

Förbundets ledstjärna är framåtanda!

Verksamheten ska präglas av utvecklingsvilja, engagemang och högsta kvalitet. Studerande och personal ska uppleva att initiativkraft och kreativitet är vägledande. Förbundet ska inom sitt verksamhetsområde vara länets mest eftertraktade arbetsplats.²⁷

²⁶ Sydnärkes utbildningsförbund Hemsida <http://www.sydnarkeutbildningar.se/omsydnarkes-utbildningsforbund>

²⁷ Sydnärkes utbildningsförbund, samma webbadress som ovan

Förbundet är huvudman för bl a gymnasieskolan vilket innebär att förbundet övertagit huvudmannaskapet från de ingående kommunerna. Man driver en gymnasieskola, Alléskolan i Hallsberg. Kostnaden för verksamheten ska utifrån budget fördelas proportionellt mellan medlemskommunerna i förhållande till det verkliga antalet ungdomar i åldersgruppen 16-19 år den 1/1 föregående verksamhetsår.

7.3.5 KALMARSUNDS GYMNASIEFÖRBUD & SAMVERKAN SYDOST

Kalmarsunds gymnasieförbund är ett samarbete mellan de fyra kommunerna Kalmar, Mörbylånga, Torsås och Borgholm²⁸. Förbundets gymnasieskolor i Kalmar är Jenny Nyströmsskolan, Lars Kaggskolan och Stagneliusskolan. Inom förbundet finns även Mjölnergymnasiet i Torsås och Ölands Gymnasium i Borgholm. Utöver de ingående kommunerna finns avtal med Samverkan sydost, ett separat avtal med Högsby kommun samt ett antal enskilda avtal med andra kommuner²⁹.

Ersättningen till kommunala skolor inom förbundet regleras av en gemensam prislista baserad på föregående års redovisning med en viss uppräkningsgrad.

Bidrag till fristående skolor baseras istället på motsvarande budget, vilket är den budgeterade kostnaden som elevens hemkommun har för det program som utbildningen har hänförs till. Dessa budgeterade värden fastställs årligen och sammanställs i en gemensam prislista. För de program som inte erbjuds i regionens egna skolor används riksprislistan (exempelvis för humanistiskt program). Bidraget ska alltså, i enlighet med skollagen, bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna gymnasieutbildningen. Till detta kommer ett schablonbelopp för administration om 3 % samt moms-kompensation.

Inom samverkan sydost finns en gemensam beräkningsgrund för framtagande av den interkommunala prislistan. Den interkommunala prislistan skiljer sig för varje kommun med beräknas på likvärdig grund och fastställs per program med debitering terminsvis. Utgångspunkter i beräkningen ska vara de budgeterade nettokostnaderna samt det avstämda elevantalet. Dessa budgeterade kostnader redovisas i en mall vilket skapar en öppenhet mellan kommunerna. Beräkningen görs vart tredje läsår. För läsåren däremellan görs en uppräkningsgrad av priserna genom ett vägt index bestående av löneökningar och övriga kostnadsökningar (KPI). Prislistan publiceras därefter av respektive kommun.

Kalmarsund lyfter frågan om hur de fristående skolorna ska ersättas om de kommunala skolorna inom ett förbund får tillskott på grund av negativa resultat. Här är lagstiftningen inte helt tydlig och man inväntar tydligare direktiv.

²⁸ Kalmarsunds gymnasieförbund Hemsida

²⁹ Kalmarsunds gymnasieförbund, Sammanställning av tecknade samverkansavtal Nybro kommun

8. Referenser

Boråsregionen

Hemsida: <http://gymnasievalsjuharad.se/>

Falu Borlänge Regionen

Samverkansavtal inom GySam 2017-01-01 <http://insyn.borlange.se/einsyn/registryentry/ShowDocument?registryEntryId=102277&documentId=108632>

Fyrbodals kommunförbund:

Hemsida: <http://www.fyrbodal.se/dettajobbarvmed/utbildning/gymnasietantagning.4.41b1d7e3135cb13e3541516.html>

Fyrkantens gymnasiesamverkan

Samverkansavtal: Ekonomiska regler och rutiner för 4-kantens gymnasiesamverkan
<https://www.fyrkantensgymnasier.se/wp-content/uploads/2014/11/Ekonomiska-regler-och-rutiner-4-kanten-2009.pdf>

Jämtlands gymnasieförbund

Hemsida: <http://jgy.se/om-oss/organisation/>

Prislista: <http://media2.gymnasieforbund.se/2014/01/Tjmf-Bidrag-friskolor-2017-Bilaga.pdf>

Kalmarsunds gymnasieförbund

Hemsida: <http://www.gyf.se/sv/Ansokan-till-gymnasiet/Behorighet/Samverkansavtal/>

Samverkansavtal: Avtal för samarbete och samverkan inom region Samverkan Sydost
<http://www.gyf.se/Glo-bal/GYF/Ans%C3%B6kan%20och%20antagning/Beh%C3%B6righet/Samverkansavtal%20Sydost%20150529.pdf>

Sammanställning av tecknade samverkansavtal Nybro kommun: <http://www.gyf.se/Glo-bal/GYF/Ans%C3%B6kan%20och%20antagning/SYV%20info/Sammanst%C3%A4llning%20samverkansavtal%20Nybro%20161128.pdf>

Lapplands gymnasium

Hemsida: <http://lapplands.se/sv/gymnasium/>

Prislista: http://www.lapplands.se/PageFiles/664/Protokoll_LG_2016_02_18.pdf

Mora, Orsa och Älvdalen

Samverkansavtal för gemensam Gymnasienämnd i Mora avseende gymnasieutbildning i Mora, Orsa och Älvdalenskommuner gällande fr o m 2010-01-01:

<http://www.mora.se/Documents/PDF-filer/Kanslienheten/Samverkansavtal/avtal-gymnasienamnd.pdf>

Region Halland

Hemsida: <http://www.regionhalland.se/utveckling-och-tillvaxt/omrade/skola-utbildning/samverkansavtal/>

Samverkansavtal för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan: <http://www.regionhalland.se/PageFiles/20246/Gyavt1403slutvers.pdf>

Region Skåne

Gemensam beräkningsgrund: <https://kfsk.se/larandeocharbetsliv/barn-och-utbildning/gymnasieskola/gemensam-berakningsgrund-ike/>

Exempel från Trelleborg: <http://www.trelleborg.se/globalassets/files/bildningsforvaltningen/gymnasium/filer/samtliga-priser-2017-ike-gy-gysar-fristaende.pdf>

Region Värmland

Hemsida: <http://www.regionvarmland.se/utveckling-tillvaxt/utbildning-och-kompetens/gymnasiesamverkan/>

Prislista: <http://www.regionvarmland.se/wp-content/uploads/2015/03/Bidragsberopp2017SamverkanVarmland.pdf>

Slutrapport Utvecklad gymnasiesamverkan 15 maj 2017:
<http://www.regionvarmland.se/wp-content/uploads/2015/03/Protokoll-2017-06-02.pdf>

Region Västerbotten

Hemsida: <https://regionvasterbotten.se/utbildning/utbildning-och-kompetensforsorjning/gymnasiesamverkan/>

Samverkansavtal 2011: http://regionvasterbotten.se/wp-content/uploads/2012/08/2011-01-01_Kommunala-samverkansavtalet-om-gymnasieutbildning-i-V%C3%A4sterbottens-l%C3%A4n.pdf

Samverkansområde Örebro län

Samverkansavtal: Reviderat kommunalt samverkansavtal för utbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskola mellan kommunerna i Örebro län. 2017-05-23

<http://www.ljusnarsberg.se/download/18.68718e3d15c81f1895617d24/1496934370907/14.pdf>

Skolkostnadsutredningen

SOU 2016:66: <http://www.regeringen.se/4a8c91/contentassets/73989f424da04cb1b36b6e9a172ff590/det-stammer-okad-transparens-och-mer-lika-villkor-sou-201666>

Skolverket

Om riksprislistan: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/riksprislistan/bidrag-till-fristaende-skolor>

Riksprislistan 2017: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/riksprislistan/riksprislistor-per-ar>

Stockholms län - KSL

Hemsida: <http://www.storsthlm.se/utbildning-och-arbetskraft/gemensam-gymnasieregion.html>

Prislista 2017 <http://www.storsthlm.se/download/18.57c4b47e15a36c6d4c5a3912/1487152737360/Prislista%20f%C3%B6r%20gymnasieskolan%20i%20Stockholms%20l%C3%A4n%202017%20170214%20original.pdf>

Skaraborgs kommunalförbund

Samverkansavtal 2015: <http://www.utbildningskaraborg.se/globalassets/dokument/skolpersonal/styrdokument/bilaga-1-samverkansavtal-for-gymnasieutbildningar-i-skaraborg.pdf>

Sydnärkes utbildningsförbund

Hemsida: <http://www.sydnarkeutbildningar.se/omsydnarkesutbildningsforbund.4.8423c6214b977318172ce8.html>

Förbundsordning: <http://www.sydnarkeutbildningar.se/download/18.8423c6214b9773181730e1/1424180888472/F%C3%B6rbundsordning.pdf>

Västernorrlands län

Samverkansavtal 2013: <http://www.timra.se/contentassets/6de26ea8a5874632a1aca54e6e632792/barn--och-utbildningsnamnden/handlingar-2015/kallelse-och-handlingar-2015-09-23.pdf>

Östergötlands län

Samverkansavtal: <http://www.gymnasiestudera.se/oestergoetlands-elevdatabas/samverkansavtal/>

Vägledande principer för prissättning: <http://www.gymnasiestudera.se/media/2197/vaegledande-principer-2016.pdf>